

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 543.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796474330880.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

Rixdlr.: rigsdaler, se n.t.s. 11. - *opirret*: gjort vred. - *Positur*: stilling. - *tractered*: behandlet. - *fortplanter*: forplanter, udbreder. - *Frukt af Studeringer*: løjtnantens betragtninger over studiers nytte falder i alt væsentligt sammen med, hvad Holberg andetsteds i sit forfatterskab i eget navn har fremført om dette emne; særlig tydeligt træder lighederne frem i fortalen til *Natur- og Folkeret* (se n.t.s. 270), *Værker i tolv Bind* (se n.t.s. 148), bd. I, s. 51-55 og i *Moralske Tanker* (se n.t.s. 270), I,5, udg.: Billeskov Jansen (1992 i *Danske Klassikere*, s. 35-42). Prof., dr.phil. Niels Haastrup har henledt udgiverens opmærksomhed 544 på en fremmed impuls til løjtnantens/Holbergs ideer i *Erasmus Montanus*: den tyske naturretsfilosof S. Pufendorfs distinktion mellem »logisk sandhed« og »moralsk sandhed«, behandlet af Holberg i hans *Natur- og Folkeret* (udg. som ovenf, s. 146). - *temperered*: besindig. - *modest*: beskeden. - *kiende sig selv*: moralbudet »kend dig selv«, som Holberg ofte citerer med tilslutning, stammer fra oldtidens Grækenland, hvor det fandtes indskrevet på Apollontemplet i Delfi; som dets ophavsmand har flere filosoffer været udpeget, bl.a. Thales fra Milet (omkr. 500 f.v.t.) og Solon fra Athen (6. årh. f.v.t.). - *Philosophus*: lat.: filosof, videnskabsmand, vismand. - *subtile Distinctioner*: spidsfindige begrebsadskillelser.